บทความ

Suitable Reparation Standards for Thailand For the Victims of Human Rights Violations by the State* หลักเกณฑ์การเยี่ยวยาที่เหมาะสมแก่เหยื่อที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐสำหรับ ประเทศไทย

Prapaporn Rojsiriruch** ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์

าเทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการสรุปใจความสำคัญจากดุษฎีนิพนธ์ที่ผู้เขียนได้ศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาชดใช้ความเสียหายที่เหมาะสมแก่เหยื่อผู้ถูกรัฐละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ได้ศึกษา ถึงปัญหาทางด้านกระบวนการในการเยียวยา รูปแบบของการเยียวยาชดใช้ค่าเสียหาย และวิธีในการคำนวณการ ชดใช้ความเสียหาย เพื่อเสนอแนะแนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับการเยียวยาและชดใช้ความเสียหายแก่ผู้ที่ได้รับ ผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐสำหรับประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า การเยี่ยวยาชดใช้ความเสียหายผ่านกระบวนการทางบริหารโดยรัฐบาลออก หลักเกณฑ์การเยี่ยวยาเพื่อชดใช้ความเสียหายแก่เหยื่อผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐอย่าง รุนแรงและกว้างขวาง ประเทศไทยควรออกแบบหลักเกณฑ์การเยี่ยวยาที่เหมาะสมโดยพิจารณาถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ ความครอบคลุม (ในแง่ของคำนิยามของเหยื่อและผู้ได้รับประโยชน์) ความซับซ้อน (ในแง่ของความหลากหลายของ รูปแบบการเยี่ยวยาชดใช้ความเสียหาย) การสื่อสาร กระบวนการมีส่วนร่วมของเหยื่อ และการติดตามผลของ หลักเกณฑ์การเยี่ยวยาชดใช้ความเสียหายที่ได้มีการบังคับใช้ไปแล้ว สำหรับการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐ เช่น เหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองนั้น การเยี่ยวยาที่เหมาะสมจำต้องประกอบด้วยการเยี่ยวยาที่เป็นตัวเงิน อัน

^{*}The publication of this dissertation topic "Suitable Reparation Standards for Thailand for the Victims of Human Rights Violations by the State" is for the fulfillment of completion of LL.D. studies at the Institute of International Studies (IIS), Ramkhamhaeng University.

^{**} Full-time lecturer, School of Law, Assumption University, LL.B. (Assumption University); Thai Barrister-at-law; LL.M. Fordham University; LL.M. Suffolk University, USA.

บทความ ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์

ประกอบด้วยค่าเสียหายที่คำนวณเป็นตัวเงินได้ และค่าเสียหายเชิงศีลธรรม ซึ่งคำนวณโดยวิธีการคำนวณตาม มาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังจำต้องประกอบด้วยการเยียวยาชดใช้ความเสียหายในรูปแบบที่มิใช่ตัวเงิน และการ เยียวยาเชิงสัญลักษณ์อีกด้วย

คำหลัก: การละเมิดสิทธิมนุษยชน การเยี่ยวยาชดใช้ความเสียหายผ่านกระบวนการทางบริหาร ความ รุนแรงทางการเมือง รูปแบบของการเยี่ยวยา

ABSTRACT

Thailand has confronted prolonged political conflict since 1973, which many times led to serious violations of human rights by state agencies. Thus, like other transitional states, Thailand has been attempting to bring peace and reconciliation through the concept of transitional justice. However, pathway to national reconciliation is not possible without one essential element, "reparations" for the victims who suffered by the human rights violations.

The research was conducted by means of qualitative research which emphasized on legal analysis of the laws related to the issue of reparations, forms of reparations, and the calculation method of both monetary and non-monetary reparations to answer the main research question of what would be considered as appropriate reparations for the victims of human rights violations by the state for Thailand.

According to the study, transitional administrative reparations program is a preferable approach to reparations for the victims of massive and serious violations of human rights by the state. A well-crafted reparations program shall be designed by considering the factors namely comprehensiveness, complexity, participatory process, and healing effect of the reparations providing. Administrative reparations in terms of monetary and non-monetary shall be granted to the injured victims and beneficiaries.

Keywords: Human Rights Violations, Administrative Reparations, Remedy, Political Violence, Forms of Reparations